

ЎЗБЕКИСТОН ТАШАББУСЛАРИНИНГ АМАЛГА ОШИРИЛИШИ НАФАҚАТ ШҲТ МАКОНИДА, БАЛКИ УНИНГ САРҲАДЛАРИДАН ТАШҚАДА ҲАМ ИЗЧИЛ РИВОЖЛАНИШ ВА ХАВФСИЗЛИККА ИЖОБИЙ ТАЪСИР КЎРСАТМОҚДА

Шанхай ҳамкорлик ташкилотига аъзо давлатлар ташқи ишлар вазирлари Тошкентда учрашмоқда.

Президент Шавкат Мирзиёев раҳномалигида ШҲТ маконида амалга оширилаётган Ўзбекистон стратегияси конструктивлик, прагматизм ва ташаббускорлик каби асосий тамойилларга асосланган.

Ўзбекистон ШҲТ фаолиятининг асоси бўлган "Шанхай руҳи"га мувофиқ ҳамжиҳатлик тамойилларини бажаришга фаол ҳисса қўймоқда.

Давлатимиз раҳбари 2021 йил сентябрь ойида Душанбе шаҳрида бўлиб ўтган ШҲТ саммитидаги натижада Шанхай ҳамкорлик ташкилотининг замонавий халқаро муносабатлардаги роли тобора ортиб бораётганини таъкидлаган эди.

"Бугун барчамиз дунёда ва минтақада кескинлашиб кетган шериклигини анга қилганимиз, — деган эди Ўзбекистон Президенти. — Пандемиянинг салбий оқибатлари сақланиб

қолмоқда. Буларнинг барчаси биздан янада жипс бўлиш ва ташкилотимиз доирасида бир-биримизни қўллаб-қувватлашни талаб этмоқда".

Бу галги раислик давлатимиз раҳбари томонидан баён этилган халқаро ташаббуслар доирасида амалга оширилмоқда. Раислик даврида барча соҳадаги ҳамкорликни янада ривожлантириш билан боғлиқ кенг қўламли масалаларни ҳал этиш учун турли даражадаги 80 дан ортиқ тадбирлар ўтказилиши режалаштирилган.

Хусусан, жорий йил Ўзбекистон раислигида ШҲТга аъзо давлатлар ҳуқуқлари ўртасида Туризм соҳасида ҳамкорликни ривожлантириш тўғрисидаги битим лойиҳасини ишлаб чиқиш ташаббуси илгари сурилди.

Ҳўжат бу борадаги шериклигини анга қилганимиз, — деган эди Ўзбекистон Президенти. — Пандемиянинг салбий оқибатлари сақланиб

шу жумладан, инвестицияларни жалб қилиш, таълим, ОАВ билан ишлаш ва бошқаларни назарда тутлади. ШҲТга аъзо давлатлар туризм соҳасида ҳамкорлик дастурини амалга ошириш режаси билан бир қаторда, ушбу битимнинг имзолаши тегишли вазирликлар ўртасидаги ришталарни чуқурлаштириши, аъзо давлатларнинг сайёҳлик брендларини ўзаро асосда тарғиб қилишга, туристик хизматлар сифати ва хавфсизлигини оширишга, ушбу соҳадаги рақамли технологияларни ривожлантиришга хизмат қилади.

Ташқи ишлар вазирлари кенгашида "ШҲТ эзгу ният элчиси" тўғрисидаги низоом лойиҳасини кўриб чиқиш режалаштирилган.

Бу институтни жорий қилиш ташаббуси Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев томонидан 2021 йил сентябрь ойида Душанбе шаҳрида бўлиб ўтган ШҲТ Давлат раҳбарлари кенга-

шининг юбилей саммитида илгари сурилган эди. Мазкур тақлиф барча давлат раҳбарлари томонидан қўллаб-қувватланди ва унинг долзарблиги таъкидланди.

"ШҲТ эзгу ният элчиси" мақоми ШҲТга аъзо давлатларнинг маданияти ва санъат, адабиёт ва илм-фан, муносиба ва спорт соҳаларидаги таниқли аробларига, жамоатчилик эътирофи, ҳурматига сазовор бўлган кишиларга берилиши кўзда тутилган.

Умуман олганда, ўтган беш йил мобайнида Ўзбекистон Шанхай ҳамкорлик ташкилоти доирасида 50 та ташаббусни илгари сурди. Уларнинг деярли барчаси ташкилот аъзолари томонидан қўллаб-қувватланиб, изчил амалга оширилмоқда.

Бугунги кунда ШҲТ дунёдаги энг йирик минтақавий ташкилот ҳисобланади. У жадал ривожланмоқда. Ташкилот 8 доимий аъзо давлатни, 4 ку-

затувчи ва 9 мулоқот бўйича шерик мамлакатни ўз атрофида бирлаштирган. 21 мамлакатдан иборат "ШҲТнинг катта оиласи" уч қитъани — Осиё, Европа ва Африкани қамраб олган. Шу билан бирга, бошқа мамлакатларнинг ушбу тузилма билан у ёки бу форматда ўзаро ҳамкорликка бўлган қизиқиши тобора ўсиб бормоқда. Унга аъзо мамлакатларнинг умумий ҳудуди 34 миллион квадрат километрдан ошди ва Евроосиё қитъаси ҳудудининг 60 фоиздан ортигини қамраб олган. ШҲТ мамлакатларининг умумий аҳолиси 3,2 миллиард кишини, яъни дунё аҳолисининг қарий ярмини ташкил этади.

Бу, албатта, Ўзбекистон томонидан илгари сурилган ташаббусларнинг амалга оширилиши Евроосиё ва умуман, дунёда барқарор тараққиёт ҳамда хавфсизликни таъминлашда муҳим ўрин тутишини кўрсатади.

«Дунё» АА.

Билавал Бхутто-Зардари: БАРҚАРОРЛИККА ЭРИШИШ УЧУН САЪЙ-ҲАРАКАТЛАРИМИЗНИ БИРЛАШТИРИШИМИЗ ЛОЗИМ

лишини белгилаб берувчи муҳим ҳужжатлар тўпламини имзолайдилар.

Покистон ушбу ҳужжатларни тайёрлаш бўйича муҳокама ва музокарада фаол иштирок этмоқда. Биз Ўзбекистоннинг ШҲТга раислигини юксак қадрлаймиз. Шахсан мен Самарқанд саммитида қатнашганини интиқлик билан кутмоқдаман.

— Ўзбекистон — Покистон ҳамкорлигининг сиёсий, савдо-иқтисодий ва маданий-гуманитар соҳалардаги истиқболлари ҳақидаги фикрларининг ўртоқлашгани...

— Покистон Ўзбекистон билан мустақам тарихий, маданий, иқтисодий ва сиёсий алоқаларга эга. Ўзаро алоқаларимиз илиқлик ва савдийлик билан ахтариб туради ва у мамлакатларимиз раҳбарларининг олий даражадаги тез-тез ўзаро фикр алмашишлари натижасида янада мустақамланмоқда.

Биз ҳамкорликда савдосотик, қишлоқ ҳўжалиги, маданият, транспорт ва ўзаро боғлиқлик каби муштарак манфаат касб этадиган соҳаларни қамраб олган икки томонлама ўсувчан шерикликнинг кун тартибини амалга оширмоқдамиз.

Сенатор ва ҳаёт

ҲУҚАРОНИНГ МУРОЖААТИ САМАРАЛИ ҲАЛ ЭТИЛМОҚДА

Кейинги йилларда Олий Мажлис Сенатида аҳолини қабул қилиш ҳамда фуқаролар муурожаатлари билан ишлаш тобора изчиллик касб этиб бормоқда.

Буни куни кеча парламент юқори палатасининг Ахборот сиёсати ва давлат органларида очилкини таъминлаш масалалари қўмитаси раиси ўринбосари Фарход Боқиев томонидан ташкил этилган фуқаролар қабули мисолида ҳам кўриш мумкин.

Қабулга 20 нафардан зиёд фуқаролар субъекти, моддий ёрдам ахратиш, уй-жой масаласи, суд қарори ижроси каби масалалар билан келган бўлиб, уларнинг ҳар бири билан сўхбатлар ўтказилди ҳамда муаммолари

Ўрганиш КОМИССИЯ АЪЗОЛАРИ МАЪМУРИЙ ЖАЗО ЎТАЛАДИГАН МАХСУС ҚАБУЛХОНАДА БЎЛДИ

Айни пайтда Қорақалпоғистон Республикасида 2022 йил июль ойида юз берган ҳолат ва воқеаларни ўрганиш бўйича комиссия аъзолари томонидан Оролбўйида ўрганишлар олиб борилаётганидан хабарингиз бор.

Комиссиянинг навбатдаги маъмурият — Қорақалпоғистон Республикаси ИИВга қарашли маъмурий қамқоқ олинган шахсларни қабул қилиш ва сақлаш учун мўлжалланган махсус қабулхонаси бўлди.

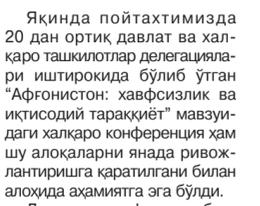
Ўрганиш чоғида таъкидланганидек, намойиш пайтида ушбу қабулхонага ҳам ҳужум уюштирилгани натижасида унинг дарвоза, девор ва бино қисмига зарар етказилди.

Комиссия аъзолари томонидан махсус қабулхонада шахсларни сақлаш хоналари (камералар) ва бошқа объектлар видеокузатув мосламалари билан тўлиқ жиҳозланган. Комиссия аъзоларига кузатув тасвирлари республика бўйлаб ягона тизимга бириктирилгани ва тасвирларни ўчириб ташлашнинг имкони йўқлиги маълум қилинди.

«Халқ сўзи».

АФҒОНИСТОН ОСОЙИШТА ВА ФАРОВОН ЎЛКАГА АЙЛАНИШИДАН БАРЧА БИРДЕК МАНФААТДОР

Кейинги йилларда юртимизда олиб борилаётган очилки сиёсати боис минтақамизда мулоқо ва янгилик муҳит шаклланимоқда. Қўшни давлатлар билан ўзаро манфаатга асосланган муносабатлар изчил ривожланиб бораётир. Хусусан, Афғонистон билан йўлга қўйлаётган алоқалардан бутун минтақа давлатлари бирдек манфаатдор. Шу маънода, бу борадаги саъй-ҳаракатларимизни янада кенгайтириш биз учун айни муддаодир.

Яқинда пойтахтимизда 20 дан ортиқ давлат ва халқаро ташкилотлар делегациялари иштирок этади бўлиб ўтган "Афғонистон: хавфсизлик ва иқтисодий тараққиёт" мавзuida халқаро конференция ҳам шу алоқаларни янада ривожлантиришга қаратилгани билан алоҳида аҳамиятга эга бўлди.

Дарҳақиқат, нуфузли тадбирда Афғонистонда барқарорлик, хавфсизлик, иқтисодий тикланиш, шунингдек, унинг минтақавий ҳамкорлик жараёнига интеграциялашувига қўмаклашиш бўйича жаҳон ҳамжамияти ёндашувлари бўйича комплекс чора-тадбирлар ва тақлифларни ишлаб чиқиш масалалари батафсил кўриб чиқилди.

Тадбирнинг муҳим воқеаларидан бири эса Президент Шавкат Мирзиёевнинг халқаро конференция иштирокчиларига йўллаган муурожаати бўлди. Негаки, унда давлат бошқарувида афғон жамияти барча қатламидан вакиллар кенг иштирок этадиган таркиби шакллантириш, инсон, айниқса, хотин-қизлар, миллий ва диний гуруҳлар асосий ҳуқуқ ҳамда эркинликларини таъминлаш Афғонистонда узоқ муддатли тинчлик ўрнатишнинг фундаментал асосини ташкил этиши ҳар жиҳатдан далиллаб берилди.

Бу беҳиз эмас, албатта. Зеро, Афғонистон билан узоқ муддатли ва кўп қиррали ҳамкорликни кенгайтириш ҳамда қўшни давлатда тинчлик ўрнатишга қўмаклашиш Ўзбекистон ташқи сиёсатидаги энг муҳим йўналишлардан бири ҳисобланади. Айни чоғда бу ўзбек ва афғон халқларининг азалий дўстлик ришталари билан боғланган, умумий маданий, маънавий ҳамда тарихий қадриятлар, буюк аجدодларимизнинг мероси бирлаштириб тургани билан изоҳланади.

Анжуманда иштирок этган Афғонистон ташқи сиёсат маҳкамаси раҳбари вазифининг бажарувчи ўз сўзида таълим муассасалари ҳозирда ўз фаолиятини тиклаганини, бугунги кунда 10 миллиондан зиёд болалар мактабларда таълим олаётганини алоҳида ургулаб ўтди. Табиийки, бундан барча иштирокчилар бирдек мамнун бўлди. Негаки, бу заминда тинчлик барқарор бўлишидан нафақат минтақамиз, балки бутун дунё манфаат кўради.

Ўз навбатида, Афғонистонда жамиятнинг муҳим қисми ҳисобланган хотин-қизларга ҳам ишлаш учун кенг шарт-шароит яратилгани ва ойлик иш

ҳақи вақтида тўланишига эришилаётгани ҳамда афғон аёлларини иқтисодий-иқтисодий ҳаётга, давлат бошқарувида жалб қилиш ҳаракатлари бошлангани, уларнинг жамият ишларидаги иштироки ва ролини сезиларли даражада ошириш бўйича тизимли ишлар режалаштирилаётгани ҳам айтилди.

Бугун Термиз шаҳридаги ўқув марказида Афғонистон фуқароларини ўқитиш бўйича тизимли иш олиб бориламоқда. Бу ерда олий, ўрта махсус, касб-хунар таълими ўқув дастурлари бўйича малакали кадрлар тайёрланади ва турли соҳа мутахассислари ўз малакасини ошириб боради. Айнан шу ўқув марказида таълим олаётган талаба қизлар конференцияга ташриф буюриб, ўз фикр ва мулоҳазалари билан ўртоқлашди.

Халқаро конференция доирасида Ўзбекистон томонидан 2 та лойиҳа тақдим қилинди. Булар инфратузилма ва гуманитар лойиҳалар бўлиб, уларнинг асосида Афғонистондаги қатор муаммоларга ечиб топилади.

Ушбу халқаро анжуман, юқорида таъкидланган 2 та лойиҳа ва умуман, барча саъй-ҳаракатлардан кўзланган максад нима эканлигини давлатимиз раҳбарининг қўйидаги фикрлари билан изоҳлаш мумкин: "Биз, бугун халқаро ҳамжамият афғон халқи билан бирдамликни намойён этишимиз зарур. Биз ўз саъй-ҳаракатларимизни Афғонистонни тинч, барқарор ва фаровон ўлкага, терроризм, уруш ва наркотик моддалардан холи мамлакатга айлантириш учун мустақам пайдевор яратишга сафарбар қилишимиз керак".

Айтиш мумкинки, бўлиб ўтган нуфузли халқаро конференция бизни ана шу мақсадга яна бир қадам яқинлаштирди.

Малика ҚОДИРХОНОВА,
Олий Мажлис Сенатининг Хотин-қизлар ва гендер тенглик масалалари қўмитаси раиси.

Акс садо ЎЗБЕКИСТОН — ТИНЧЛИК ВА ДЎСТЛИК ЭЛЧИСИ

Афғонистон юртимиз учун тарихий-маданий ва цивилизация жиҳатидан яқин қўшни. Бизни ягона дин, ўхшаш маданий қадриятлар, бир-бирига ҳамоҳанг анъана ҳамда одатлар ҳам яқинлаштириб туришини инобатга олсак, ушбу мамлакатда тинчлик ва барқарорлик ўрнатилиши Ўзбекистон учун муҳим. Зеро, халқимизнинг "Қўшнинг тинч — сен тинч" деган мақоли беҳиз айтилмаган.

Мамлакатимиз Президенти Шавкат Мирзиёев ташаббуси билан Тошкентда ўтказилган "Афғонистон: хавфсизлик ва иқтисодий тараққиёт" мавзuida халқаро конференциянинг жаҳон ҳамжамияти томонидан қўллаб-қувватлангани, унда қўллаб халқаро ва минтақавий ташкилотлардан, қолаверса, 20 дан зиёд мамлакатлардан нуфузли делегациялар, этатки таҳлил марказларининг экспертлари иштирок этганлиги ҳам ушбу анжуманнинг долзарблигини кўрсатади.

Мазкур халқаро анжумани 2018 йил 27 март куни бўлиб ўтган "Тинчлик жараёни, хавфсизлик соҳасида ҳамкорлик ва минтақавий шериклик" мавзuida Афғонистон бўйича юқори даражадаги Тошкент халқаро конференцияси, 2021 йил 15-16 июль кунлари "Марказий ва Жанубий Осиё: минтақавий ўзаро боғлиқлик. Таҳдидлар ва имкониятлар" халқаро конференцияларининг мантиқий давоми сифатида баҳорлаш мумкин.

Ўзбекистоннинг мақсади битта. Марказий Осиёни фаровон ва барқарор ривожлантириш, ишонч ҳамда дўстлик маконига айлантиришдир. Бунинг учун Президентимиз ташаббусига қўша кўрши ва ёндаш минтақалар билан ўзаро алоқаларни кучайтиришга, атрофимизда хавфсизлик "камар"ини яратишга устувор аҳамият қаратишмоқда.

Жафоқаш афғон заминидан тинчлик ва осойишталик ўрнатилишидан нафақат қўшни мамлакатлар, балки бутун дунё манфаатдордир. Ҳозирги қийин даврда Афғонистонни аққалаб, уни муаммолар гирдолига ташлаб қўйиш мумкин эмас. Айни пайтда у ерда оғир иқтисодий инқироз юзага келган бўлиб, гуманитар вазият кескинлигича қолмоқда, минтақавий хавфсизлик ҳамда барқарорлик таҳдидлар сақланиб турибди. Ўзбекистон позициясига кўра, халқаро ҳамжамият ушбу мамлакатнинг бугунги кун ва келажик учун жавобгарлиқни ўз зиммасига олиши ҳамда Афғонистоннинг оғир иқтисодий муаммоларини ҳал қилиш бўйича қўмақ кўрсатилишини давом эттиришга қаратилган аниқ чораларни кўриши керак.

Афғонистон минтақада узоқ муддатли хавфсизлик ва барқарорлиқни таъминлашнинг асосий омилли эканлигини шубҳа йўқ. Афсуски, дунёда юз бераётган сўнги воқеалар туфайли халқаро ҳамжамиятнинг Афғонистонга бўлган эътибори бир оз сусайди. Афғонистоннинг халқаро майдонда яқинлаб қўйишнинг гуманитар вазиятнинг янада ёмонлашувига олиб келиши муқаррар. Шу нуқтадан ташаббус билан БМТ шафелигида Термиз шаҳрида кўп тармоқли транспорт-логистика хабар яратилгани ўз вақтида кўрилган чоралардан бири бўлди.

Марказий ва Жанубий Осиё мамлакатлари, Россия, АҚШ, ЕИ ҳамда бошқа давлатлар ва БМТ тузилмалари иштирокида 25-26 июль кунлари Тошкент шаҳрида ўтказилган Афғонистон бўйича олий даражадаги халқаро конференция, биринчидан, ушбу масалаларни долзарблаштириш ҳамда ҳар томонлама муҳокама қилиш учун кулай имкониятни яратди. Иккинчидан, Афғонистон инқирозини тинч йўл билан ҳал қилиш учун минтақа давлатларининг саъй-ҳаракатларини бирлаштириш, мамлакатда барча этник ва сиёсий гуруҳларнинг иштирокига асосланган инклюзив ҳукумат тузилиши жадаллаштириш, шунингдек, инсон ҳамда аёллар ва миллий оқилликларининг ҳуқуқларини таъминлаш сари зарурий қадамларни ташлашда муҳим ўрин тутди. Тошкент халқаро анжуманида Афғо-

нистон Муваққат ҳукумати томонидан мамлакатдаги террорчи ташкилотлар фаолиятига йўл қўймаслик ҳамда Афғонистон ҳудудидан қўшни давлатларга таҳдидларнинг олдини олиш бўйича ўз мажбуриятлари бажарилишининг муҳимлигига, шунингдек, халқаро ҳамжамиятнинг бошқа талабларига алоҳида эътибор қаратиш масалалари ҳам ўрин олгани беҳиз эмас.

"Толубон" ҳукумати ҳокимият тепасига келгандан буён Афғонистон хавфсизлиги масаласида жуда кўп гапирилмоқда, аммо ҳеч бир давлат шу вақтга қадар жафоқаш афғон заминидан ривожланиш жараёنларини муҳокама қилиш ташаббуси билан чиқмади. Шу маънода, Тошкент халқаро анжумани янги Афғонистон тараққиётига бағишланган илк конференция ҳисобланади. Афғонистон Ташқи ишлар вазирлиги идораси раҳбари вазифини бажарувчи Амир Хон Муттақий конференциядаги нутқида Ўзбекистоннинг бу борадаги ўрнини юксак қадрлашгани алоҳида таъкидлаш ҳам беҳиз эмас.

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев Марказий ва Жанубий Осиё ўртасидаги ўзаро боғлиқлиқни таъминлаш фойси ташаббускоридир. Бунга эришиш учун эса Афғонистонда тинчлик ҳамда барқарорлик бўлиши талаб этилади. Бу борада ҳам Ўзбекистон асосий ролини ўйнамоқда. Таъкидланганидек, давлат бошқарувида афғон жамиятининг барча қатлами вакиллари кенг иштирокини шакллантириш, инсоннинг, айниқса, аёлларнинг, барча миллий ва диний гуруҳлар асосий ҳуқуқ ҳамда эркинликларини таъминлаш Афғонистонда узоқ муддатли тинчликни ўрнатишнинг пайдевори ҳисобланади. Шу нуқтадан назардан, Президент Шавкат Мирзиёев Афғонистоннинг жорий ҳукумати қатъий ирода кўрсатишига ва терроризмнинг олдини олиш ҳамда унинг барча шакли ва қўрнинишларига қарши курашишга, ҳар қандай халқаро террорчи ташкилотлар билан алоқаларни узишга чакирди.

Бу Муваққат ҳукуматга бўлган ишончнинг ошириши хизмат қилади, Афғонистонни барқарор ривожлантириш, атрофдаги давлатлар ва халқаро ҳамжамият билан дўстона, яхши қўшничилик ҳамда ўзаро манфаатдорлик муҳитидаги ҳамкорлик учун реал истиқболлар очади.

Иштирокчиларнинг барчаси ҳозирги реал вазиятни тан олган ҳолда масалаларни чуқур ўрганиб, шу асосда ўз фикрларини билдирди. Аввало, ҳозир мулоқо бошқа Афғонистон билан муомала қилинаётгани айтилди. Конференцияда Афғонистонга қандай ёрдам бериш, қай тарих янги лойиҳаларни амалга ошириш мумкин, деган саволлар атрофида ҳам фикр алмашилди. Анжуман иштирокчилари Афғонистон муаммоси ва уни ҳал қилишда Ўзбекистоннинг ролига юксак баҳо берди.

Албатта, бу Афғонистон бўйича Тошкентда ўтказилган биринчи конференция эмас. Бунгача уюштирилган анжуманларнинг ҳам ўз кун тартиби бўлган. Бу галги анжуман кун тартиби эса мулоқоқ янги маъмуриятга ўз позициясини намойён этди.

Гўлҳеҳра РИХСНЕВА,
Тошкент давлат шерқшунослик университети ректори.

